

CONTIMPORANUL

Constituția veselă

Noua constituție a fost salutăta cu serpentine, tarde, confetti și alte accesorii de carnaval.

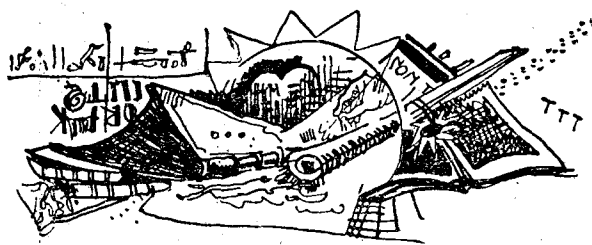
Astfel a știut opoziția să reliefeze sensul umoristic al unei legislaturi căreia fastul cuvintelor și ceremonialul parlamentarismului monarhic o investeau cu o stranie gravitate. Banca ministerială, firește, s'a consternat. Plutia în jurul ei o atmosferă lividă de panopticum.

Dospite și plumburii, vedeai figuri cum au pensionarii incurabili, uitați în ospicii, cu floarea grasă a boalei, în carnea lor nepăsătoare. Alte mutre, dimpotrivă, se impurpurau incandescent, sub cheliile subit obscene, se alterau apoi către violaceu, în tranziții apoplectice, și din gura lor lipită ca un meat, țâșnia turia teribilă, în spumegări, perlând. Majoritarii, infipți în bănci, își ancoraseră cu desnădejde, pornirea, care îi smulgea, sălbatec, la încăerare, la masacru. Și peste infernul acesta de pălori schimonosite, de priviri injectate, de crispări absurde, de contorsiuni demente, ploua cu mii de surprinderi butoane, de metamorfozări fulgurante, cu chiote, cu sbierete, cu hohote, cu urlete, cu ropote, cu snopi multicolori, că dintr'un cer și o pădure desmetică. Batjocură. Niciodată farsori mai îndrăzneți și mistificare mai sfruntată, niciodată în istoria tragicomică a parlamentarismului mondial, n'a stănit o gridină mai dărză de fără greș tifle, un val mai coroziv de barcazism elementar. Se așteptau nefericiții falșificatori de algeri la un blajin schimb de argumente, la o luptă pe terentul pe care s'au furșat travestiți, al Camerilor. Uitaseră că nu stai la joc cu mâna care trișează ci o țintuești pe stofa verde; că nu încruciezi lama cu brigandul, ci-l spânzuri de ramura codrului.

Cereau onoarea unei discuții contradictorii în jurul textului lor constituțional, cași cum Pornografia chiar e tradusă în termeni de drept public, merită alt loc decât bideul. Au pretins un asediu în cele mai galante forme asemenea fostelor curtezanee cari se înțigneză cămă sunt tranșate pe canapea, sumar. Și au fost întâmpinați cum se cuvine. Gentilomilor suspecti depe banca ministerială, li s'au scos ia iveală, din manșete, cărțile măsluite. Cavalerilor de industrie ai urnelor furate, li s'au descoperit tatuajele denunțătoare de pe piele. Complicilor din opoziție li s'au smuls bărbile demagogice, barbișoanele de idoli de club, de le-a rămas surâsul de slugi viclene, și mi-tuite în vileag. Iar pe cartea de moravuri ușoare care urmează a fi votată, sancționată și promulgată, zace și-i pătrunde lent în fibre excrementul piramidal al vótului universal stors și violentat.

Așa lucrează Adunările Constituante. Nu sperăm în ajutorul poporului nostru oportunist, inert și maleabil, pentru a zădărnici atentatul împotriva libertăților lui. Cunoaștem pasivitatea pe care o opune legilor cari îl stânjenesc, dar numai atunci când ele îl stânjenesc. Știm că țărani au pământ, că muncitorii și slujbașii se mulțumesc cu lefuri, că orașele, în sfârșit, nu cer decât o bună lege a chirjiilor. Deci nu împărtășim entuziasmul aproape revoluționar al opoziției. „Strada” nu se va mișca. Dealtfel ea se risipește, la noi, la prima somație a procurorului. Există însă o eficacitate destructivă a ridiculului. Poporul român, sceptic în materie de simboluri și de rituri, înțelege aceasta și îl cuprinde veselia spectacolului unui parlament transformat în iarmaroc, în jassband, în mascaradă. Prestigiul actualii legislaturi pe cale de a se alcătui prin observarea formelor solemne de rigoare, e zădărnicit prin isprăvile de pomiană ale minorității care nu consimte. O astfel de lege nu mai e respectabilă. De aceea e bine să avem o Constituție votată cu pantalonii pe mână.

I. VINEA.

Indemnăm stăruitor pe amici și cetitorii noștri să asiste la spectacolul unic „Maria Magdalena”, organizat de Cercul „Poesis”. Va fi pentru toți cei întoxicați de exhibițiile ieftine și sărace în artă ale dobitocului Mavrod și Comp., o despăgubire dătătoare de nădejdi. Va fi o dovadă a puterii de creație și de organizare a tinerelor forțe nesocotite de pompierismul retrograd al artei oficiale și comercializate.

Jucătorii de Theo van Doesburg

Evocări de urâciuni

D. deputat Iunian, care a fost prin partidul liberal când-va, și apoi în acel partid al muncii, care a făcut guvernului liberal din 1917, dela Iași, atâta sânge rău, s'a apucat să ridice un colțșor din vâlul uitărei care acoperea toate micimiile, toate urâciunile morale, toate lașitățile pe cari pe vremurile tragice ale războiului le-au comis actualii noștri guvernânți.

Și desigur, intenția leaderului țărănist n'a fost nici decum aceea de a jigni pe seninul și inofensivul raportor al Constituției la Cameră, și nici aceea, poate, de a arăta lipsa de consecvență sau ușurință atroce, a unuia din membrii cei mai de seamă ai guvernului actual.

În adevăr, d. Iunian citea dela Tribuna Camerei un raport semnat și redactat în termeni de o rară asprime de către d. Vintilă Brătianu, cerând destituirea d-lui N. Chirculescu, pe atunci sechestrul-administrator al Societății forestiere „Țișța”, și al cărei avocat era.

Se întâmplă d-lui Chirculescu ceace rar s'a întâmplat în lumea sechestrilor-administratori, numiți de guvernul liberal, la izbucnirea războiului, asupra averilor supușilor țării cu cari eram în război. I se aplicau sancțiuni, anticipate ce e drept, dar sancțiuni cari, dacă s'ar fi ascultat articolul privitor la sechestrul din Legea Măsurilor speciale și cele vre-o douăzeci de circulări pe cari ministerul de justiție în anii 1916 și 1917 le adresa cu stăruință președinților de Tribunale, ar fi putut fi desigur multiplicat. Căci afară de cazul d-lui Chirculescu, și acela al unui sechestrul-administrator dela Dorohoi, mai că nu-mi aduc aminte ca unul din acești mandatar crești de lege și de bunăvoința guvernului liberal, să fi avut ceva de furcă cu autoritățile controlatoare; și de...

Veți zice: apoi, d. Iunian a dat ocaziunea d-lui Vintilă Brătianu să facă unul din acele gesturi cavaleriești și generoase — cari din partea d-sale merg la inima mulțimei — căci a recunoscut în plină Cameră că greșise față de un nevinovat; iar celui acuzat pe nedrept, prilejul unei reabilitări publice — de care, voi adăoga eu, nu avea nevoie.

De fapt, d. Iunian a vrut să illustreze stima reciprocă pe care membrii de frunte ai majorităților și cei de pe banca ministerială, trebuie să o aibă unii pentru alții.

Căci, dacă în aparență, cazul d-lui Chirculescu se aseamănă cu acela al miilor de suspecți cari au căzut victime ale lașității isterice și patriotice ale guvernânților de pe vremea băjaniei — pentru cari, vai! chiar reabilitarea judiciară, dacă ar exista, ar fi o zădărnici și definitiv tardivă mângăere — de fapt ei se deosebește de al celorlalți. Și nu cred că în fundul inimei sale fericitul raportor de azi, nenorocitul sechestrul destituit în 1916, poate să se impace cu acel

„pardon” zis cu emfază de actualul ministru de finanțe „pardon” zis cu emfază de actualul ministru de finanțe, fostul său prigonitor.

D. Chirculescu făcea parte din acel grup de parlamentari liberali, cari n'au urmat guvernul la Iași în 1916. Mai mult decât atât, d-sa figura printre parlamentarii acelu județ cari, în corpore, afară de unul singur, nu ascultau de injoncțiunile guvernului și nici nu-l urmau la Iași.

Și d. Chirculescu, ca sechestrul-administrator, aflându-se sigur în mâna guvernului a căzut prima victimă a setei de răzbunare a șefilor săi cari, buimăciți de dezastru, nu șiau cum să întrețină mai bine, cele mai josnice instincte ale maselor prin sacrificii mai mult sau mai puțin sângeroase, spre a acoperi ticăloșia lor.

Era așa de simplu: d. Chirculescu, împotriva ordinilor șefilor săi, ba încă în vădită pretenție de șef de grup, rămăsese la Focșani. D. Chirculescu era deci un excroc, care își însușise fără doar și poate registrele și averea societății „Țișța”; era un spion, un trădător care se pusese în slujba dușmanului, pentru că nu rămăsese argat în casa d-lui Brătianu.

Repede i s'a aplicat d-lui Chirculescu sancțiuni, cari nu se răzimbau decât pe simple presupuneri calomnioase, cu o nepăsătoare și necruțătoare ușurință pentru cinstea și reputația unui om, pe care nu o egaia, în acele vremuri, decât ușurința cu care se jucau cu viața altor „suspecți” isterici oficiali ai lașității patriotice.

Să zică, Bogda proste d. Chirculescu, care are un coleg și conjuțețean ce a învățat mascălește pe lângă generalul Cerbaceff, că nu i s'a putut aplica, în nici un chip, acel larg încăpător art. 53 din Titlul II adițional al Codului de justiție militară, căci azi n'ar mai fi putut gusta dulceața cuvintelor rostite de iertătorul și larg pricepătorul d. Vintilă Brătianu.

Când totul se năruia, când pământul românesc fugea sub picioarele guvernânților pribegi și urâți de de mulțime de la Iași, când „suspecții” erau executați cu miile, când, de pildă, din 15.969 de mobilizați evrei, cum afirmă președintele „Cercului de propagandă națională a ofițerilor de rezervă”, 454 de jidani au fost condamnați la moarte, tot ce i se putea întâmpla mai fericit d-lui Chirculescu, era să scape cu poancesul pe care i-l aducea d. Vintilă Brătianu.

I se furase doar numai cinstea — iată că, prins cu ea în buzunarul său, ministrul nostru de finanțe se grăbește să spue: „Cum, este a d-tale, domnule raportor? Poftim, ia-o!”

Și în aceste condițiuni, te întrebi cam ce pot gândi, în fundul inimei lor, cei doui eroi a miciei istorioare evocate de indiscretul d. Iunian.

...Dar, domnule Iunian, de ce să mai evoci cu acest prilej, și urăciosul, profund urăciosul trecut al lașității guvernânților?
PETRE CIORANEANU.

Memoriile Annel Blume in Plumb

Primum la redacție un număr din Biblioteca *Schnitter-Bücher*, aditată de casa Walter Heinrich, cuprinzând în întregime literatură contemporană.

D. Kurt Merz Schwitters publică în acest număr: *Memoiren Anna Blume in Bleie*, cu subtitlul: *O metodă facilă pentru predarea nebunii oricui*. Extragem un fragment caracteristic intitulat: *Thema*, respectând factura și grafica autorului:

Tema!
T
E
M
A
!

Tema se cheamă pur și simplu „Plumb“.

Titlu:

CAPȘUNA

Persoanele: Roșul
Verdele
Castaniul.

Castaniul începu: „Soba are o portiță pentru turnatul cărbunilor, o portiță pentru introducerea jăratecului, o portiță pentru scoaterea cenușei, un burlan pentru conducerea fumului în coș, și o burtă care sughe lacomă căldura cărbunilor ca s'o radieze în odaie. Roșul și Verdele trăgeau cu urechea. Deodată Roșul izbucni: „Și dacă soba nu radiază căldura?”

— O radiază, spuse cel Verde.

— Și dacă totuși n'o face, spuse Roșul. — Trebuie s'o facă! — „De ce trebuie s'o facă?” întrebă Roșul. — „Pentru că așa e construită”, răspuse Verdele. — „Pentru că în ce fel e construită?” întrebă din nou Roșul. Atunci Castaniul tuși, scipă pe Roșu în obraz și începu: Soba are o portiță pentru a fi umplută cu cărbuni, și o portiță pentru introducerea jăratecului și o portiță pentru curățarea cenușei și... „Roșul își șterse sudoarea. În dosul ușei pentru introducerea jăratecului se află grătarul. Grătarul e din tuciu.

Roșul gemu încet. „În dosul grătarului dogorăște jăratecul”. Roșul gemu încet. Jăratecul e cald și e cald jăratecul, și jăratecul topește fierul, dar grătarul nu se topește, pentru că e rugină”. Roștul gemu încet. „În dosul ușei pentru scoaterea cenușei se află cutia de cenușă. Cutia de cenușă e din tinichea, pe când grătarul e dimpotrivă din tuciu. Cutia de cenușă are un mâner de apucat, care poate fi scos afară și pus într-o gaură liberă, după plăcere”. Roșul începu să se vaită. „De altfel cutia de cenușă slujește la ridicarea cenușei. Cenușa este un combustibil mai puțin plumb... Roșul scânci înăbușit. „Cenușa poate fi scuturată. În scopul asta există un vas de cenușă”. — „De aceea încălzește soba”, spuse Verdele. — „Eu nu înțeleg cum îi, se boci Roșul.

„Și dacă soba ar fi din catifea”, spuse Castaniul, „atunci ar lua singură foc”. Dar nu este din catifea și nu se aprinde”. Roșul se vaită mai tare și-și împreună mâinile. „Dar vasul de cenușă e un vas de tinichea cu capac de tinichea”, spuse Castaniul, și capacul poate fi deschis și închis. Capacul se închide după ce s'a pus cenușa.”

— „Din cauza asta încălzește soba”, spuse Verdele.

— „Eu nu înțeleg bine, cum?” întrebă Roșul. „Și dacă vasul de cenușă ar fi din catifea”, spuse Castaniul, „atunci ar fi un sac”. — „Și ar fi fost golit în sacii de șnimb”, spuse Verdele. Roșul se boci și mai tare și tuși ca un sac. Pe urmă își împreună mâinile. „Și deasupra jăratecului”, spuse Castaniul „soba are un burlan, un burlan din tinichea, nu din burlan, ca să conducă fumul în coș”. Roșul întrebă de ce nu se obicinuește răspândirea fumului în odaie. Atunci Verdele răspuse: „Pentru că odaia e prea mică”. — „Să se construiască odăi mai mari”, observă Roșul. Atunci castaniul continuă: „Și în jurul burlanului de tinichea, nu din burlan, stă burta sobei, care preia căldura și o răspândește lacomă în odaie”. Roșul era mirat de ce burta conduce căldura în odaie și de ce nu adică în coș, și întrebă: „Dar dacă acum n'ar răspândi-o în odaie?” — „Trebuie s'o răspândească în odaie”, îl liniști Verdele. — „Dar de ce trebuie s'o răspândească în odaie? întrebă Roșul.

— „Pentru că nu poate altfel”, spuse Verdele. — „Dar eu încă nu înțeleg de ce n'o răspândește înăuntru?” — „Pentru că nu e o oglindă”. — „Cum așa? De ce nu e o oglindă?” — „Pentru că e burta unei sobe”. — „Dar de ce nu poate fi burta unei sobe e oglindă?” — „Pentru că nu e nici sac”. — „Un sac nu e oare o oglindă?” — „Nu, sacii sunt rar oglinzi”. — „De ce nu e un sac rar o oglindă?” — „Pentru că nu e din Catifea”.

Aci Castaniul întrerupse convorbirea ambilor. O muscă străbătu odaia. Castaniul arătă cu soba, musca și spuse: „Trage aici”. — De ce trage oare?” întrebă Roșul. — „Pentru că musca cascade”, răspuse Castaniul. Roșul schimbă o privire cu Verdele. Atunci Roșul începu să revie asupra

sobei: „De ce se cheamă asta o sobă, dacă nu e de catifea?” întrebă el. — „Pentru că nu cascade”, răspuse Verdele. — „Cum așa?” — Îi întrerupse Castaniul, care spuse: „Soba are o portiță pentru a fi umplută cu cărbuni și are o portiță pentru introducerea jăratecului și o portiță pentru scoaterea cenușei și un burlan de tinichea pentru îndreptarea fumului în coș, și o burtă pentru încălzirea odăii”. — Roșul se vaită mai tare. Acum interveni o pauză ceva cam umflată.

Ca să marchez Pauza, încep să număr: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 6, 9, 8, 10, 11, 12, 15, 14, 13; 12, 13, 12, 7, 9, 6, 8, 3, 2, 1, 0, 0, 0, 0, 0. Soba începu să fumege. Atunci întrebă Roșul: „De ce fumează soba?” și pauza începu să se vaită și se răspânda un vânt. „Pentru că trage”, spuse Verdele. Castaniul deschise atunci gura atât de mare încât curentul născut suflă fumăraia înapoi în sobă. „Acum trage”, spuse Musca. Castaniul începu să fumeze. „De ce fumezi?” întrebă Roșul pe Castaniul. — „Pentru că e o sobă”, spuse Verdele. — „Ai cumva trei portițe?”, întrebă Roșul. — „Are o portiță pentru turnatul apei”, spuse Verdele, „o portiță pentru vârătul jăratecului și o portiță pentru îndepărtarea cenușei, un burlan pentru conducerea fumului, și o burtă pentru încălzirea aerului”. Roșul ținu mâna pe burta Castaniului, și aceasta începu să dogorească. O cascade de apă izvoră din a treia portiță și soba începu să se stingă. — „De ce îmi încălzești mâna?” spuse Roșul. — „Pentru că e o sobă”. — „De ce o sobă?” — „Pentru că-ți încălzește mâna”. La asta Roșul n'a mai știut ce să răspundă.

— „De ce nu mai întreb?” spuse Verdele. — „Pentru că nu mai știu ce să mai întreb”, spuse Roșul.

— „Atunci ești înțelept”, spuse Castaniul. Acum Roșul ar fi putut să rămână înțelept, dar îl îndemna o nouă întrebare: — „De ce sunt dar înțelept?” — „Pentru că nu ești o sobă”, spuse Verdele. — „Și pentru ce mă rog nu sunt o sobă?” — „Pentru că nu ești înțelept”. — „De ce oare o sobă e înțeleaptă?” — „Soba nu e înțeleaptă”. — „De ce o sobă nu e înțeleaptă?” — „Cine-ți spune că soba n'ar fi înțeleaptă?” — „De ce mă întreb cine mi-a spus?” — Pentru că tu nu ești o sobă.”

Castaniul își muia acum degetul în nas. Degetul se făcu roșu ca sângele. Și reîncepu să fumeze.

— „De ce fumează iar”, întrebă Roșul. — Pentru că minte”. — „Minte cumva și soba?” — „Soba încălzește”. — „Sunt tot una minciunile și căldurile?”. — „Minciuna e același lucru ca și căldura”.

Castaniul minții acum nori groși. Căscă. Și norii sburară în sobă.

Acum începu Roșul: Soba are un mâner de apucat. Aici se presoară făina înăuntru. Cozonacul se trage afară de buric. Jos e o portiță, din care se poate scoate grișul. În mijloc soba are însă o casă, o casă în patru etaje, și un scaun pe roate. Cu ajutorul scaunului-călător fumul e transportat pe ferestre. Și din ferestre fumează nori groși, pentru că nu pot să fumege înăuntru. Pentru că fumul e înăuntru. Pentru că sunteți prea proști. Trebuie să știți. Trebuie să se face de acum. Pentru că nu știți nimic”.

Asta irită foarte mult pe Castaniul. Deodată spuse: „Soba are o portiță pentru a fi umplută cu cărbuni, o portiță pentru introducerea jăratecului, o portiță pentru îndepărtarea cenușei, care pe urmă e presărată pe drumuri de cenușă, un burlan pentru conducerea fumului prin coș în eter, și o burtă care trimite căldura afară în odaie. Burta este scopul sobei”.

„Și dacă cumva burta sobei se prăbușește...”. Castaniul se înfură și omorî pe Roș.

Asupra acestora se iscă între Castaniul și Verde un duel de cuvinte, în urma căruia Verdele muri pe neașteptate. Castaniul vâri cele două cadavre în burta sobei, din care cauză soba se nârui și-l ucise.

Căpșuna și-ar fi putut găsi aici sfârșitul, dar nu-l găsi și de aceea nu trebuie din această cauză să se compate firma de mai sus cu astfel de bucatari economi, cari își dau reprezentările în berării numai câteva zile, s'apoi dispar iar dela suprafață.

Acum cei trei colorați sedeau iar împreună la masă, lângă sobă. Și nu se gândeau deloc, că erau chiar ei căpșuna, ca o pălărie, una, două, trei, da o pălărie. Se iubea atât, și soba îi încălzea și Castaniul începu: „Soba are o portiță pentru turnatul cărbunilor, o portiță pentru introducerea gheței și o portiță pentru scoatul cărbunilor. Cu ajutorul unei case patruliniare, ghiata e condusă în coș și cade sub forma grindinei în perisorul tău. Burta sobei are însă un buric care nu trebuie confundat cu Abel”.

Atunci spuse Verdele: Burta sobei, are un buric care nu trebuie confundat cu Abel.

Atunci spuse Verdele: „Burta sobei, are un buric care nu trebuie confundat cu ibricul”.

Tradus de I. C.

De același autor: (*Kurt Schwitters*), a apărut în editura *Paul Steegemann*, Hanovra:

„*Anna Blume*” și „*Cathedrala*”.

În editura: *Der Sturm* — Berlin.

„*Sturmilderbuch 4*”, *Ausderweltmerz*.

„*Die Blume Anna* și *Auguste Bolte*”.

Cititorilor noștri cari urmăresc cu interes mișcarea ideilor și noutățile în arta și literatura contemporană, le putem procura cărțile de mai sus fără nici un comision de librărie.

LA ORA CAND CAFENELE SE INCHID

Iată-l balul felinarelor, palid
firmament în umbra din cetate;
peste podurile mari de piatră
un cuvânt pierdut ca o mireasmă.

Pasul îngerilor pogorâți, iată-l
pe asfalt târzii prostituate
— caută, caută, cântă
gândurile pentru somn — NICIODATA.

I. VINEA

F. ȘIRATO: TÂRGUL

MINULESCU, xilografie originală de MARCEL IANCU

Compania Bulandra

PĂMÂNTUL MORȚII: Piesă în trei acte de Francois de Curel.

„Pământul Morții”, este o lucrare dramatică slabă și o operă literară lipsită de viabilitate. Dacă rolurile principale ale piesei nu s'ar fi potivit de minune interpretelor, probabil că direcțiunea Companiei Bulandra n'ar fi prezentat-o publicului.

Nimic n'ar fi îndrituit numita companie să ne-o facă cunoscută: nici valoarea ei, nici subiectul a cărui acțiune este scrisă să intereseze publicul francez amator de teatru, stil pompier.

Deși nu ne interesează felul cum este tratat subiectul, cerem însă ca el să aibă universalitate. Piesa d-lui de Curel are un subiect care nu poate interesa un public, în afară de frontiera Franței și aceasta nu în orice timp, ci numai atunci vreme cât cicatricele lăsate încă de războiu nu-s încă vindecate.

Vom încerca să-l povestim: un aeroplan francez lasă în linia etapelor germane din Lorena, un spion, care fiindcă fusese văzut de un țaran, îl omoară, se îmbracă cu hainele lui, ară toată ziua iar când se face noapte, se duce în sat să vada pe mama lui. În casa părintească, este însă găzduită o nepoată a împăratului german. Pe când aceasta pleacă din camera în care vorbește cu mama lui despre el, printr-unu-i fotografia, intră pe geam. Dând peste el și mama lui, pe când discutau, această femeie, se dă drept un morar, însă era zadarnic: se uitase prea mult la fotografia lui și-l cunoștea! Încercă totul

ca să o convingă, chiar după ce află cine este, să o ducă în pădure ca acolo s'o omoare. Văzând că nu reușește, după un dialog de o jumătate de oră, femeia aceasta cinstită, care nu și-a înșelat bărbatul măcar flirtând, i se dă acestui loren curajos. Din cauză că n'a închis ochii toată noaptea, deși pusese revolverul sub pernă, n'are curajul s'o omoare, deși o posedase ca să se poată întoarce cu informațiile pe cari i le vindea un furier loren din armata germană. Mama lui, o adevărată franceză, îl disprețuiește fiindcă a petrecut noaptea lângă fesele calde ale nepoatei lui Wilhelm. Fiindcă el nu mai are curajul s'o omoare, se duce ea de o împușcă, luându-și răspunderea crimei numai ca fiul ei să se întoarcă în Franța, cu informațiile pe care venise să le ia.

Cu alte cuvinte, personagiile principale sunt: Franța; Lorenul spion, amant și erou; Lorena care-și sacrifică viața pentru Franța; Germana care este învinsă și posedată de soldatul francez; Lorenul din armata germană, care trădează pentru Franța! Apoi, aeroplanul francez care se lasă liniștit în liniile germane; nepoata lui Wilhelm învinsă și posedată de soldatul francez, care este găzduită într-o casă de țară izolată, neînsoțită de nici un servitor, neavând în jurul casei, deși era în Lorena, și bărbatul ei comandă un corp de armată în apropiere, nici un soldat...

Dacă cel care a scris-o nu s'ar fi numit Francois de Curel, desigur că numai subiectul ar fi fixat această piesă ca pe o nerozie. Nu mai vorbim de trucerile întrebunțate tot timpul, în toate actele.

Scena socolită ca foarte bună din actul al doilea este artificială și condusă cu o naivitate adorabilă.

Un personaj rece și care știe ce vrea ca al spionului nu stăruie tot timpul căutând astfel să convingă partenera, să iasă noaptea în pădure!

Neverosimilitatea subiectului și lipsa de universalitate a acțiunii va înmormânta pentru totdeauna această piesă, în rafturile bibliotecii și nu va mai fi scoasă nici măcar să lumineze, cât de puțin, opera dramatică a lui Francois de Curel.

Notăm jocul plin de nuanțe și studiu al d-nei Bulandra și interpretarea d-lui Manolescu.

T. BOBEȘ

Despre maladii

După bolnăviciosul domn Vasiliu din Ploești care a donat 12 milioane pentru cultură, iată pe un alt domn — Gheorghiu — din Galați, desigur nu mai puțin debil oferind cinci milioane în același scop.

Cumpăna preocupărilor sociale ale bogătaşilor noștri e amenințată să-și strice echilibrul.

Ca întotdeauna boala începe la periferii și face victime printre necunoscuți. Rugăm autoritățile sanitare să nu ia nici o măsură de data asta, centrul nefiind periclitat.

D-nii frați Cantacuzino, Brătianu, Grădișteanu, Ghica și alții, nu mai puțin archimilionari s'au dovedit din moși strămoși, refractarii gripei filantropice.

O interesantă discuție cu poetul I. MINULESCU, un substanțial articol asupra Fraților Tharaud, de F. ADERCA, „mătăsoase stihuri de CAMIL BALTAZAR, bogate informațiuni culturale din toată lumea, ilustrații și desene se pot citi în numărul 2 al revistei „SPRE ZIUA”, care apare mâine.

Colaboratorul nostru d. Horia Verzeanu și publicistul S. Rivain, vor face să apară în curând o bibliotecă: „Cartea cea plăcută”, al cărei scop este introducerea în sferă cât mai largi și sub o formă cât mai plăcută a literaturii străine.

S'a tras după xilografia originală ION MINULESCU, de Marcel Iancu, cinsprezece exemplare colorate, pe hârtie specială.

Prețurile unui exemplar, numerotat și semnat de autor e de 500 lei.

Amatorii se pot adresa la redacția Contimporanului printr-o carte poștală.

Pentru a pregăti și educa publicul tânăr la arta teatrului de mâne, care nu se va mai putea concepe, în afară de literatură, — „Insula” ține în fiecare Joi seara, ora 9, „Maison D'Art”, (Clemenceau 3), conferențe consacrate lui Ruskin, lui Renan, lui Plant. Joia aceasta, „Insula” o închină lui Molière — înainte de a da în spectacol, „Doctorul Zburător”, una din primele farse ale marelui comic.

Citiți revistele de avangardă:

- „NOI” revistă futuristă. Director E. Prampolini Roma.
 - „STURM” arta abstractă, Director H. Walden, Berlin.
 - „DE STYL” arta constructivistă. Director Theo v. Doesburg, Anvers.
 - „FARBE, U. FORM” revistă modernă, Director: Dietrich, Berlin.
 - LES FEUILLES LIBRES revistă literară modernă, Paris.
 - CRONACHE d'ATTUALITA Director: Bragaglia Roma.
 - MA revistă activistă, Viena.
- Pentru abonamente a se adresa administrației „Contimporanului”.

Banca Română de Comerț și de Credit: dit din Praga:

Soc. Anonimă capital Lei 40.000.000 deplin vărsat

Str. Lipsani, 2 — Telefon 1510

Reprezentanța Băncii de Credit din Praga, Praga cu sucursale externe Belgrad și Sofia

Bănci Afiliate

Brăila: Banca Poporului, — Constanța: Banca Constanța, — Giurgiu: Banca Dunărea, — Iași: Banca Română de Comerț din Iași

Viena: Commanditgesellschaft Perthold Storflr & Co. Schottenrin, 3

Face toate operațiunile de bancă pentru țară și străinătate.